

Brüsszel, 2022. június 13.
(OR. fr, en)

9758/22

ECOFIN 547
UEM 151
SOC 342
EMPL 224
COMPET 445
ENV 542
EDUC 215
RECH 338
ENER 254
JAI 808
GENDER 87
ANTIDISCRIM 67
JEUN 98
SAN 343

FELJEGYZÉS

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	az Állandó Képviselők Bizottsága/a Tanács
Biz. dok. sz.:	9410/22 - COM(2022) 613 final
Tárgy:	Ajánlás – A TANÁCS AJÁNLÁSA Horvátország 2022. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Horvátország 2022. évi konvergenciaprogramját

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a COM(2022) 613 final bizottsági javaslaton alapuló fenti tanácsi ajánlástervezet több tanácsi bizottság által módosított és jóváhagyott szövegét.

A TANÁCS AJÁNLÁSA

(...)

Horvátország 2022. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Horvátország 2022. évi konvergenciaprogramját

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikke (2) bekezdésére és 148. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre¹ és különösen annak 9. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel a makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzéséről és kiigazításáról szóló, 2011. november 16-i 1176/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre² és különösen annak 6. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

tekintettel az Európai Tanács következtetéseire,

tekintettel a Foglalkoztatási Bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság véleményére,

tekintettel a szociális védelemmel foglalkozó bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdaságpolitikai Bizottság véleményére,

mivel:

¹ HL L 209., 1997.8.2., 1. o.

² HL L 306., 2011.11.23., 25. o.

- (1) A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt létrehozó (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendelet³ 2021. február 19-én hatályba lépett. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz reformok és beruházások végrehajtásához nyújt pénzügyi támogatást, és az Unió által finanszírozott jelentős fiskális impulzust biztosít. Hozzájárul a gazdaság helyreállításához, valamint a fenntartható és növekedésösztönző reformok és beruházások megvalósításához, különösen a zöld és digitális átállás előmozdítása céljából, egyúttal fokozza a tagállamok gazdaságainak rezilienciáját és potenciális növekedését. Támogatja továbbá a fenntartható államháztartás megerősítését, valamint közép- és hosszú távon ösztönzi a növekedést és a munkahelyteremtést. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében nyújtott, tagállamonkénti maximális pénzügyi hozzájárulást 2022 júniusában aktualizálják az (EU) 2021/241 rendelet 11. cikkének (2) bekezdésével összhangban.
- (2) A Bizottság 2021. november 24-én elfogadta az éves fenntartható növekedési jelentést, amely elindította a gazdaságpolitikai koordináció 2022. évi európai szemeszterét. A jelentés kellően figyelembe vette a 2021. május 7-én aláírt portói szociális kötelezettségvállalást, amely az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság által 2017. november 17-én kihirdetett szociális jogok európai pillérének további végrehajtására vonatkozik. Az Európai Tanács 2022. március 25-én jóváhagyta a 2022. évi éves fenntartható növekedési jelentés prioritásait. A Bizottság 2021. november 24-én az 1176/2011/EU rendelet alapján elfogadta a riasztási mechanizmus keretében készült jelentést is, amelyben Horvátországot azon tagállamok közé sorolta, amelyek vonatkozásában részletes vizsgálatra van szükség. Ugyanezen a napon a Bizottság elfogadta a foglalkoztatási iránymutatások és a szociális jogok európai pillérében foglalt elvek végrehajtását elemző 2022. évi együttes foglalkoztatási jelentésre vonatkozó javaslatot. A Tanács az együttes foglalkoztatási jelentést 2022. március 14-én fogadta el.

³ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o.).

- (3) A világitárványból való kilábalás időszakában Ukrajna ellen indított orosz invázió jelentősen megváltoztatta a geopolitikai és gazdasági környezetet. Az inváziónak a tagállamok gazdaságára gyakorolt hatása többek között az energia-, élelmiszer- és nyersanyagárak emelkedésében, valamint a növekedési kilátások romlásában tükröződik. A magasabb energiaárak különösen az energiaszegénységben élő vagy az energiaszegénység kockázatának kitett legkiszolgáltatottabb háztartásokat, valamint az energiaár-emelkedésnek leginkább kitett vállalkozásokat sújtják. Az Unió emellett az Ukrajnából menekülő emberek példátlan mértékű beáramlásával is szembesül. Az Oroszország által indított agresszív háború gazdasági hatásai különböző mértékben érintették a tagállamokat. Erre való tekintettel 2022. március 4-én – az (EU) 2022/382 tanácsi végrehajtási határozattal⁴ – első ízben aktiválták a 2001/55/EK tanácsi irányelvet⁵, amely biztosítja a lakóhelyüket elhagyni kényszerült, Ukrajnából érkező személyek számára az Unióban való jogszerű tartózkodás jogát, valamint az oktatáshoz és képzéshez, a munkaerőpiachoz, az egészségügyi ellátáshoz, a lakhatáshoz és a szociális ellátásokhoz való hozzáférést.
- (4) Az európai szemeszter a gyorsan változó gazdasági és geopolitikai helyzetet figyelembe véve 2022-ben újraindítja az átfogó gazdaság- és foglalkoztatáspolitikai koordinációt, ugyanakkor a 2022. évi éves fenntartható növekedési jelentésben foglaltaknak megfelelően a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz végrehajtási követelményeihez is igazodik. Az elfogadott helyreállítási és rezilienciaépítési tervek végrehajtása elengedhetetlen az európai szemeszter szerinti szakpolitikai prioritások teljesítéséhez, mivel a tervek a 2019. és 2020. évi európai szemeszter ciklusában kiadott releváns országspecifikus ajánlások összességét vagy egy jelentős részét érintik. A 2019. és 2020. évi országspecifikus ajánlások ugyanúgy relevánsak maradnak az (EU) 2021/241 rendelet 14., 18. és 21. cikkével összhangban felülvizsgált, aktualizált vagy módosított helyreállítási és rezilienciaépítési tervek tekintetében is, az e felülvizsgált, aktualizált vagy módosított tervek benyújtásának időpontjáig kiadott esetleges további országspecifikus ajánlások mellett.

⁴ A Tanács (EU) 2022/382 végrehajtási határozata (2022. március 4.) a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek Ukrajnából való tömeges beáramlása tényének a 2001/55/EK irányelv 5. cikke értelmében történő megállapításáról és átmeneti védelem bevezetéséről (HL L 71., 2022.3.4., 1. o.).

⁵ A Tanács 2001/55/EK irányelve (2001. július 20.) a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek tömeges beáramlása esetén nyújtandó átmeneti védelem minimumkövetelményeiről, valamint a tagállamok e személyek befogadása és a befogadás következményeinek viselése tekintetében tett erőfeszítései közötti egyensúly előmozdítására irányuló intézkedésekről (HL L 212., 2001.8.7., 12. o.).

- (5) A Stabilitási és Növekedési Paktum általános mentesítési rendelkezését 2020 márciusa óta alkalmazzák. A Bizottság az „Egy évvel a Covid19-járvány kitörése után: a fiskális politikai válasz” című, 2021. március 3-i közleményében kifejtette azon álláspontját, hogy az általános mentesítési rendelkezés deaktiválására vagy további alkalmazására vonatkozó döntést a gazdaság állapotának átfogó értékelése alapján kell meghozni, és ehhez fő mennyiségi kritériumként az uniós vagy az euroövezeti gazdasági aktivitásnak a válság előtti (azaz a 2019 végi) állapothoz viszonyított szintjét kell figyelembe venni. Az Európában zajló háborúval összefüggésben a megnövekedett bizonytalanság és a gazdasági kilátásokat övező számottevő lefelé mutató kockázatok, továbbá az energiaárak példátlan emelkedése és az ellátási láncok tartósan fennálló zavarai indokolták a Stabilitási és Növekedési Paktumban foglalt általános mentesítési rendelkezés alkalmazásának 2023 végéig történő meghosszabbítását.
- (6) A Horvátország 2021. évi konvergenciaprogramjára vonatkozó tanácsi véleményt tartalmazó, 2021. június 18-i tanácsi ajánlásban⁶ alkalmazott megközelítés alapján az összesített költségvetési irányvonal jelenleg az elsődleges kiadások (amelyekbe nem tartoznak bele a diszkrecionális bevételi intézkedések és a Covid19-válsággal kapcsolatos ideiglenes szükséghelyzeti intézkedések, azonban a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből és más uniós alapokból nyújtott vissza nem térítendő támogatásokból finanszírozott kiadások igen) változásának a középtávú potenciális növekedéshez viszonyított arányával mérhető a legjobban⁷. Az összesített költségvetési irányvonalon túl – annak értékelése érdekében, hogy a nemzeti költségvetési politika prudens-e, és összetétele elősegíti-e a zöld és digitális átállással összhangban lévő fenntartható helyreállítást – figyelmet kell fordítani a (diszkrecionális bevételi intézkedések nélkül és a Covid19-válsággal kapcsolatos ideiglenes szükséghelyzeti intézkedések nélkül számított) nemzeti finanszírozású⁸ elsődleges folyó kiadások és a beruházások alakulására is.

⁶ A Tanács ajánlása (2021. június 18.) amelyben véleményezi Horvátország 2021. évi konvergenciaprogramját (HL C 304., 2021.7.29., 48. o.).

⁷ A költségvetési irányvonalra és annak összetételére vonatkozó, ebben az ajánlásban szereplő becslések a Bizottság 2022. tavaszi előrejelzésének alapjául szolgáló feltételezésekre épülő bizottsági becslések. A Bizottság középtávú potenciális növekedésre vonatkozó becslései nem tartalmazzák a helyreállítási és rezilienciaépítési terv részét képező, a potenciális növekedést adott esetben fokozó reformok kedvező hatását.

⁸ A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből és más uniós alapokból nyújtott vissza nem térítendő támogatásokból finanszírozott kiadásokon kívüli kiadások.

- (7) A Bizottság 2022. március 2-án közleményt fogadott el, amelyben átfogó költségvetés-politikai iránymutatást nyújt 2023-ra (a továbbiakban: a költségvetési iránymutatás), amelynek célja a tagállamok stabilitási és konvergenciaprogramjai előkészítésének a támogatása, és ezáltal a szakpolitikai koordináció erősítése. A Bizottság megjegyezte, hogy a 2022. évi téli előrejelzésben felvázolt makrogazdasági kilátások alapján a 2020–2022-ben követett, támogató jellegű aggregált költségvetési irányvonalról 2023-ban célszerűnek tűnik áttérni egy lényegében semleges aggregált költségvetési irányvonalra, ugyanakkor készen kell állni a változó gazdasági helyzetre való reagálásra. A Bizottság megállapította, hogy a 2023-ra vonatkozó költségvetési ajánlásokban továbbra is differenciáltan kell kezelni a tagállamokat, és figyelembe kell venni az országok közötti esetleges átgyűrűző hatásokat. A Bizottság felkérte a tagállamokat, hogy stabilitási és konvergenciaprogramjukban is juttassák érvényre az iránymutatást. A Bizottság kötelezettséget vállalt arra, hogy szorosan nyomon követi a gazdasági fejleményeket, és szükség szerint – de legkésőbb az európai szemeszter tavaszi fordulójában, 2022 májusának végén – kiigazítja szakpolitikai iránymutatását.
- (8) A költségvetési iránymutatásnak megfelelően a 2023-ra vonatkozó költségvetési ajánlások figyelembe veszik a gazdasági kilátások romlását, a fokozott bizonytalanságot és más lefelé mutató kockázatokat, valamint a Bizottság 2022. évi téli előrejelzéséhez képest magasabb inflációt. E megfontolások fényében a költségvetési válaszintézkedések részeként bővíteni kell a zöld és digitális átállásra, valamint az energiabiztonságra irányuló közberuházásokat, továbbá meg kell őrizni a legkiszolgáltatottabb háztartások vásárlóerejét, ezáltal célzott és átmeneti intézkedésekkel enyhítve az energiaárak megugrásának hatását, és mérsékelve a másodlagos hatásokból eredő inflációs nyomást. A költségvetési politikának változatlanul rugalmasnak kell lennie, hogy lépést tudjon tartani a gyorsan változó körülményekkel, ideértve az Oroszország által Ukrajna ellen folytatott agresszív háborúból fakadó, védelemmel és biztonsággal kapcsolatos kihívásokat, és az egyes tagállamokat – azok költségvetési és gazdasági helyzetétől függően – eltérően kell kezelnie, többek között azzal összefüggésben, hogy mennyire érinti az adott országot a válság és a lakóhelyüket elhagyni kényszerült, Ukrajnából érkező személyek beáramlása.

- (9) 2021. május 14-én Horvátország az (EU) 2021/241 rendelet 18. cikkének (1) bekezdésével összhangban benyújtotta nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervét a Bizottságnak. Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikkének megfelelően a Bizottság az említett rendelet V. mellékletében foglalt értékelési iránymutatásokkal összhangban értékelte a helyreállítási és rezilienciaépítési terv relevanciáját, eredményességét, hatékonyságát és következetességét. A Tanács 2021. július 20-án elfogadta Horvátország helyreállítási és rezilienciaépítési terve értékelésének jóváhagyásáról szóló végrehajtási határozatát⁹. A részletek folyósításának feltétele, hogy a Bizottság az (EU) 2021/241 rendelet 24. cikkének (5) bekezdésével összhangban határozatot fogadjon el, amely kimondja, hogy Horvátország kielégítően teljesítette a tanácsi végrehajtási határozatban foglalt releváns mérföldköveket és célokat. A kielégítő teljesítés előfeltétele, hogy a korábbi mérföldköveket és célokat továbbra is teljesítettnek lehessen tekinteni.
- (10) Horvátország 2022. április 28-án benyújtotta 2022. évi nemzeti reformprogramját, 2022. április 29-én pedig – az 1466/97/EK rendelet 8. cikkében meghatározott határidőn belül – 2022. évi konvergenciaprogramját. A kapcsolódási pontok figyelembevétele érdekében a két program értékelésére egyidejűleg került sor. Az (EU) 2021/241 rendelet 27. cikkével összhangban a 2022. évi nemzeti reformprogram a Horvátország által a helyreállítási és rezilienciaépítési terv végrehajtása terén elért eredményekről összeállított féléves jelentést is tükrözi.
- (11) A Bizottság 2022. május 23-án közzétette a Horvátországra vonatkozó 2022. évi országjelentést. Az országjelentés értékelte a Tanács által 2019-ben, 2020-ban és 2021-ben elfogadott releváns országspecifikus ajánlások végrehajtása terén Horvátország által elért eredményeket, és a helyreállítási és rezilienciaépítési eredménytábla alapján számba vette a helyreállítási és rezilienciaépítési terv Horvátország általi végrehajtását. Ezen elemzés alapján az országjelentés hiányosságokat tárt fel a helyreállítási és rezilienciaépítési terv által nem vagy csak részben kezelt kihívásokkal kapcsolatban, valamint új és kialakulóban lévő – többek között az Ukrajna elleni orosz invázióból eredő – kihívásokat azonosított. A jelentés értékelte továbbá a Horvátország által a szociális jogok európai pillérének végrehajtása, a foglalkoztatásra, a készségekre és a szegénység csökkentésére vonatkozó kiemelt uniós célok elérése, valamint az Egyesült Nemzetek fenntartható fejlődési céljainak megvalósítása terén elért eredményeket.

⁹ ST 10687/2021.

- (12) A Bizottság az 1176/2011/EU rendelet 5. cikke alapján Horvátország vonatkozásában részletes vizsgálatot végzett, amelynek eredményeit 2022. május 23-án közzétette. A Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy Horvátország esetében már nem áll fenn makrogazdasági egyensúlyhiány. Jelentős előrelépés történt különösen a magánszektor eladósodottságának és a nettó külső kötelezettségeknek a csökkentése terén, miközben az államadósság továbbra is magas, jóllehet újra arra a csökkenő pályára állt, amely a világválság előtt jelentős javulást eredményezett.
- (13) A Tanács a 2020. július 20-i ajánlásában¹⁰ azt ajánlotta Horvátországnak, hogy az általános mentesítési rendelkezéssel összhangban 2020 és 2021 folyamán hozzon meg minden szükséges intézkedést a Covid19-világválság hatékony kezelése, a gazdaság működőképességének fenntartása és a későbbi helyreállítás támogatása érdekében. Az ajánlásban szerepelt továbbá, hogy Horvátország – amint a gazdasági feltételek lehetővé teszik – folytasson a prudens középtávú költségvetési pozíció elérésére és az adósság fenntarthatóságának biztosítására irányuló költségvetési politikát, egyúttal fokozza a beruházásokat. Az Eurostat által hitelesített adatok szerint Horvátország államháztartási hiánya GDP-arányosan a 2020. évi 7,3 %-ról 2021-ben 2,9 %-ra csökkent. Horvátország költségvetés-politikai válasza 2021-ben támogatta a gazdasági helyreállítást, míg az ideiglenes szükséghelyzeti intézkedésekre fordított kiadások GDP-arányosan a 2020. évi 3,3 %-ról 2021-ben 2,1 %-ra csökkentek. A Horvátország által 2021-ben hozott intézkedések összhangban voltak a 2020. július 20-i tanácsi ajánlással. A kormány által 2020-ban és 2021-ben elfogadott diszkrecionális költségvetési intézkedések többnyire ideiglenesek voltak, illetve azokat más intézkedések ellensúlyozták. Ugyanakkor a kormány által 2021-ben elfogadott egyes diszkrecionális intézkedések nem voltak ideiglenesek, vagy azokat nem kísérték ellensúlyozó intézkedések, és azok főként a személyi jövedelemadó és a társasági adó összesen a GDP 0,5 %-ának megfelelő mértékű csökkentéséből álltak. Az Eurostat által hitelesített adatok szerint az államadósság GDP-arányosan a 2020. évi 87,3 %-ról 2021-ben 79,8 %-ra csökkent.

¹⁰ A Tanács ajánlása (2020. július 20.) Horvátország 2020. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Horvátország 2020. évi konvergenciaprogramját (HL C 282., 2020.8.26., 68. o.).

(14) A 2022. évi konvergenciaprogram költségvetési előrejelzéseit alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv 2022 tekintetében óvatos, az azt követő időszak tekintetében pedig kedvező. A kormány előrejelzése szerint a reál-GDP 2022-ben 3,0 %-kal, 2023-ban pedig 4,4 %-kal nő. Összehasonlításképpen, a Bizottság 2022. tavaszi előrejelzése 2022-re magasabb, 3,4 %-os, 2023-ra pedig alacsonyabb, 3,0 %-os növekedést vetít előre, a különbség pedig főként a háztartások reálfogyasztásának növekedése tekintetében a horvát hatóságok 2022-re vonatkozó alacsonyabb várakozásait tükrözi. A 2022. évi konvergenciaprogram szerint a kormány arra számít, hogy az államháztartási hiány 2022-ben némileg, a GDP 2,8 %-ára, 2023-ban pedig 1,6 %-ára csökken. A 2022. évi enyhe csökkenés főként a gazdasági aktivitás élénkülését és a legtöbb szükséghelyzeti intézkedés megszüntetését tükrözi. A 2022. évi konvergenciaprogram szerint a GDP-arányos államadósság 2022-ben várhatóan 76,2 %-ra, majd 2023-ban 71,7 %-ra mérséklődik. Az előrejelzés zárónapján ismert gazdaságpolitikai intézkedések alapján a Bizottság 2022. tavaszi előrejelzése 2022-re a GDP 2,3 %-ának, és 2023-ra 1,8 %-ának megfelelő költségvetési hiánnyal számol. Ez alacsonyabb a 2022-re előre jelzett hiánynál, és magasabb, mint a konvergenciaprogramban 2023-ra előre jelzett hiány – az eltérés oka főként a Bizottság által 2022-ben a bruttó állóeszköz-felhalmozás és egyéb kiadások tekintetében várt kiadások alacsonyabb szintje. A Bizottság előrejelzése továbbá a bevételek és a kiadások némileg kisebb mértékű változását vonja maga után, ami az inflációs kilátások eltérésének tudható be. A Bizottság 2022. tavaszi előrejelzése 2022-ben alacsonyabb, 75,3 %-os GDP-arányos államadóssággal számol, 2023-ban pedig magasabb, 73,1 %-os értékkel. A Bizottság 2022. tavaszi előrejelzése szerint a kibocsátás középtávú (tízéves átlagos) potenciális növekedése 2,2 %-ra tehető. Ez a becslés azonban nem tartalmazza a helyreállítási és rezilienciaépítési terv részét képező reformok hatását, amelyek élénkíthetik Horvátország potenciális növekedését.

- (15) 2022-ben a kormány fokozatosan megszüntette a Covid19-válságra válaszul hozott intézkedések többségét, így az ideiglenes szükséghelyzeti intézkedésekre fordított kiadásai az előrejelzések szerint a 2021. évi 2,1 %-ról 2022-ben a GDP 0,4 %-ára csökkennek. A 2022. évi költségvetési hiányt befolyásolják a megemelkedett energiaárak gazdasági és társadalmi hatásainak ellensúlyozása érdekében hozott intézkedések, amelyek a Bizottság 2022. tavaszi előrejelzése szerint 2022-ben a GDP 0,4 %-át, 2023-ban pedig 0,2 %-át fogják kitenni¹¹. Ezek az intézkedések elsősorban a szegényebb háztartásoknak nyújtott szociális transfereket, a vállalkozások támogatását és az energiafogyasztás után fizetendő közvetett adók mérséklését foglalják magukban. Az említett intézkedések többnyire ideiglenesek. Amennyiben azonban az említett energiaárak 2023-ban magasak maradnak, ezen intézkedések némelyike továbbra is hatályban maradhat. Az említett intézkedések közül néhány – különösen az energiafogyasztást terhelő közvetett adók általános csökkentése – nem célzott. A költségvetési hiányt emellett a lakóhelyüket elhagyni kényszerült, Ukrajnából érkező személyek ideiglenes védelmének költségei is befolyásolják, amelyek a Bizottság 2022. tavaszi előrejelzése szerint 2022-ben a GDP 0,1 %-át, 2023-ban pedig 0,1 %-át fogják kitenni¹².
- (16) A Tanács a 2021. június 18-i ajánlásában azt ajánlotta, hogy Horvátország 2022-ben – többek között a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz által biztosított költségvetési impulzusra támaszkodva – tartsa fenn a támogató költségvetési irányvonalat, és tartsa fenn a nemzeti finanszírozású beruházások szintjét. A Tanács azt is ajánlotta, hogy Horvátország tartsa korlátok között a nemzeti finanszírozású folyó kiadások növekedését. Az ajánlásban szerepelt továbbá, hogy Horvátország – amint a gazdasági feltételek lehetővé teszik – folytasson a prudens középtávú költségvetési pozíció elérésére és az adósság fenntarthatóságának biztosítására irányuló költségvetési politikát, ugyanakkor a növekedési potenciál élénkítése céljából fokozza a beruházásokat.

¹¹ Az adatok a 2021 ősze óta hozott intézkedések éves költségvetési költségeinek szintjét mutatják, beleértve a folyó bevételeket és kiadásokat, valamint – adott esetben – a tőkekiadási intézkedéseket is.

¹² A lakóhelyüket elhagyni kényszerült, Ukrajnából az Unióba érkező személyek teljes száma 2022 végére várhatóan fokozatosan eléri a 6 milliót és a földrajzi eloszlásukra vonatkozó becslés a meglévő diaszpóra méretén, a befogadó tagállam relatív népességén, valamint a lakóhelyüket elhagyni kényszerült, Ukrajnából érkező személyek Unión belüli tényleges eloszlásán alapul (a 2022. márciusi adatok szerint). Az egy főre jutó költségvetési költségek esetében a becslések a Bizottság Közös Kutatóközpontjának Euromod mikroszimulációs modelljén alapulnak, figyelembe véve mind a pénzügyi juttatásokat, amelyekre az érintettek jogosultak lehetnek, mind az olyan természetbeni juttatásokat, mint például az oktatás és az egészségügyi ellátás.

(17) A Bizottság 2022. tavaszi előrejelzése és a Horvátország 2022. évi konvergenciaprogramjában foglalt információk szerint 2022-ben a Tanács ajánlásával összhangban támogató jellegű, a GDP –1,8 %-ának megfelelő költségvetési irányvonal valószínűsíthető.¹³ A Tanács ajánlásának megfelelően Horvátország továbbra is támogatni kívánja a helyreállítást, amihez a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből addicionális beruházásokat tervez finanszírozni. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből és más uniós alapokból nyújtott vissza nem térítendő támogatások által finanszírozott kiadásoknak a gazdasági aktivitáshoz való pozitív hozzájárulása az előrejelzések szerint 2021-hez képest GDP-arányosan 0,5 százalékponttal nő. A nemzeti finanszírozású beruházások az előrejelzések szerint 2022-ben 0,4 százalékpontnak megfelelő expanzív hatást gyakorolnak a költségvetési irányvonalra¹⁴. Horvátország ezért a Tanács ajánlásával összhangban fenn kívánja tartani a nemzeti finanszírozású beruházások szintjét. Ugyanakkor a nemzeti finanszírozású (az új bevételi intézkedések nélkül számított) elsődleges folyó kiadások 2022-es növekedése az előrejelzések szerint 1,0 százalékpontos expanzív hatást gyakorol az összesített költségvetési irányvonalra. Ez a jelentős expanzív hozzájárulás magában foglalja egyrészt a magasabb energiaárak gazdasági és társadalmi hatásainak kezelésére irányuló intézkedések addicionális hatását (a GDP 0,4 %-a), másrészt a lakóhelyüket elhagyni kényszerült, Ukrajnából érkező személyeknek nyújtott ideiglenes védelem költségeit (a GDP 0,1 %-a), ugyanakkor a folyó termelőfelhasználásra fordított kiadásoknak részben az infláció emelkedését tükröző növekedése az előrejelzések szerint szintén hozzájárul a nettó folyó kiadások növekedéséhez. Ennek megfelelően a Bizottság jelenlegi becslései szerint Horvátország 2022-ben nem korlátozza kellőképpen a tagállami finanszírozású folyó kiadások növekedését.

¹³ A mutató negatív előjele az elsődleges kiadások növekedésének a középtávú gazdasági növekedéshez viszonyított többletére utal, ami expanzív költségvetési politikát jelez.

¹⁴ Az egyéb nemzeti finanszírozású tőkekiadások az előrejelzések szerint GDP-arányosan 0,1 százalékpontos, enyhén restriktív hatást gyakorolnak.

- (18) A Bizottság 2022. tavaszi előrejelzésében – változatlan szakpolitikát feltételezve – 2023-ban a GDP $-0,7\%$ -ának megfelelő költségvetési irányvonalra számít¹⁵. Horvátország az előrejelzés szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből nyújtott vissza nem térítendő támogatásokat 2023-ban továbbra is a helyreállítást támogató addicionális beruházások finanszírozására használja fel. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből és más uniós alapokból nyújtott vissza nem térítendő támogatások által finanszírozott kiadásoknak a gazdasági aktivitáshoz való pozitív hozzájárulása az előrejelzések szerint 2022-höz képest $0,5$ százalékponttal nő. A nemzeti finanszírozású beruházások az előrejelzések szerint 2023-ban $0,1$ százalékpontnak megfelelő, kismértékben expanzív hatást gyakorolnak a költségvetési irányvonalra¹⁶. Ugyanakkor a nemzeti finanszírozású (az új bevételi intézkedések nélkül számított) elsődleges folyó kiadások 2023. évi növekedése előreláthatólag $-0,2$ százalékpontos, lényegében semleges hatást gyakorol az összesített költségvetési irányvonalra. Ez magában foglalja a megnövekedett energiaárak kezelését célzó egyes intézkedések kivezetésének hatását (a GDP $0,2\%$ -a). Ezért a nemzeti finanszírozású folyó kiadások lényegében semleges hozzájárulása részben azon alapul, hogy a jelenlegi terveknek megfelelően fokozatosan kivezetik a megemelkedett energiaárak hatásának kezelésére irányuló intézkedéseket.
- (19) A 2022. évi konvergenciaprogram a költségvetési hiány fokozatos csökkenését valószínűsíti: 2024-ben a GDP $1,6\%$ -ára, 2025-ben pedig $1,2\%$ -ára. A költségvetési hiány így a tervek szerint 2025-ig a GDP 3% -a alatt marad. A 2022. évi konvergenciaprogram szerint a GDP-arányos államadósság 2025-ig várhatóan csökkenni fog: 2024-ben $68,9\%$ -ra, majd 2025-ben $66,9\%$ -ra mérséklődik. A Bizottság elemzése szerint az államadósság fenntarthatóságát övező kockázatok középtávon közepesnek tűnnek.

¹⁵ A mutató negatív előjele az elsődleges kiadások növekedésének a középtávú gazdasági növekedéshez viszonyított többletére utal, ami expanzív költségvetési politikát jelez.

¹⁶ Az egyéb nemzeti finanszírozású többletkiadások az előrejelzések szerint GDP-arányosan $0,1$ százalékpontos, enyhén restriktív hatást gyakorolnak.

(20) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének b) pontjával és V. mellékletének 2.2. kritériumával összhangban a helyreállítási és rezilienciaépítési terv egymást kölcsönösen erősítő reformok és beruházások széles körét tartalmazza, valamint ezek 2026. augusztus 31-ig teljesítendő indikatív végrehajtási ütemtervét is. Ezek kezelik a Tanács által az európai szemeszter keretében 2019-ben és 2020-ban Horvátországnak címzett országspecifikus ajánlásokban felvázolt gazdasági és társadalmi kihívások összességét vagy jelentős részét, valamint a helyreállítási és rezilienciaépítési terv elfogadásának időpontjáig kiadott országspecifikus ajánlásokat. A helyreállítási és rezilienciaépítési terv mindenekelőtt a költségvetési keret megerősítését célzó reformok, aktív munkaerőpiaci szakpolitikai intézkedések, valamint az oktatáshoz való hozzáférés, továbbá az oktatás minőségének és munkaerőpiaci relevanciájának javítását célzó oktatási reform révén igyekszik megfelelni az országspecifikus ajánlásoknak. A Covid19-világjárvány által különösen súlyosan érintett horvát egészségügyi rendszer előtt álló kihívásokat a hatékonyság, a minőség, a hozzáférhetőség és a pénzügyi fenntarthatóság javítását célzó intézkedések kezelik. A helyreállítási és rezilienciaépítési terv emellett az energiaágazat dekarbonizációjának előmozdítása, az általános energiahatékonyság növelése, valamint a beruházásoknak a fenntartható közlekedésre és a digitális infrastruktúrára és szolgáltatásokra való összpontosítása révén foglalkozik az említett területekre vonatkozó országspecifikus ajánlásokkal. Végezetül a helyreállítási és rezilienciaépítési terv messze ható intézkedéseket tartalmaz a közigazgatás és az igazságszolgáltatási rendszer hatékonyságának javítására, a korrupció megelőzésére, felderítésére és korrekciójára, az üzleti környezet javítására, valamint a kutatás és innováció szakpolitikai relevanciájának javítására és az e területekre irányuló beruházások támogatására.

- (21) Horvátország helyreállítási és rezilienciaépítési tervének végrehajtása várhatóan hozzájárul majd a zöld és digitális átállás terén való további előrelépéshez. A Horvátország éghajlat-politikai célkitűzéseit támogató intézkedések a terv teljes allokációjának 40,3 %-át, míg a digitális célkitűzéseket támogató intézkedések a terv teljes allokációjának 20,4 %-át teszik ki. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervnek – a releváns mérföldkövekkel és célokkal összhangban történő – teljes körű végrehajtása segíteni fogja Horvátországot a Covid19-válság következményeiből való gyors kilábalásban, egyúttal megerősíti rezilienciáját. A szociális partnerek és más érdekelt felek szisztematikus bevonása továbbra is fontos a helyreállítási és rezilienciaépítési terv, továbbá a helyreállítási és rezilienciaépítési terven túlmutató egyéb gazdaság- és foglalkoztatáspolitikák sikeres végrehajtása szempontjából, az átfogó szakpolitikai menetrend iránti széles körű felelősségvállalás biztosítása érdekében.

- (22) Horvátország még nem nyújtotta be az (EU) 2021/1060 európai parlamenti és tanácsi rendeletben¹⁷ előírt partnerségi megállapodást, illetve a kohéziós politikákra vonatkozó egyéb programokat. Az (EU) 2021/1060 rendelettel összhangban Horvátországnak a 2021–2027-es kohéziós politikai alapok programozása során figyelembe kell vennie a vonatkozó országspecifikus ajánlásokat. Ez előfeltétele annak, hogy a kohéziós politikai alapokból nyújtandó pénzügyi támogatás eredményesebbé váljon és a lehető legnagyobb hozzáadott értéket biztosítsa, egyúttal előmozdítja az említett kohéziós politikai alapok és más uniós eszközök és alapok közötti koordinációt, kiegészítő jelleget és koherenciát. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz és a kohéziós politikai programok sikeres végrehajtása a zöld és digitális átállást, valamint a kiegyensúlyozott területfejlesztést támogató beruházások szűk keresztmetszeteinek felszámolásától is függ.
- (23) Az Unió állam-, illetve kormányfői által a versailles-i nyilatkozatban meghatározott megbízatásra válaszul a REPowerEU tervre irányuló bizottsági javaslat célja az, hogy a lehető leghamarabb megszüntesse az Unió függőségét az Oroszországból importált fosszilis tüzelőanyagoktól. E célból a Bizottság azt tervezi, hogy a tagállamokkal párbeszédet folytatva meghatározza a legmegfelelőbb nemzeti, regionális és uniós szintű projekteket, beruházásokat és reformokat. Ezen intézkedések célja általában véve a fosszilis tüzelőanyagoktól való függés csökkentése és a fosszilis tüzelőanyagok Oroszországból történő behozatalának kiváltása.

¹⁷ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1060 rendelete (2021. június 24.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alap Pluszra, a Kohéziós Alapra, az Igazságos Átmenet Alapra és az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alapra vonatkozó közös rendelkezések, valamint az előbbiekre és a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alapra, a Belső Biztonsági Alapra és a határigazgatás és a vízumpolitika pénzügyi támogatására szolgáló eszközre vonatkozó pénzügyi szabályok megállapításáról (HL L 231., 2021.6.30., 159. o.).

(24) Horvátország kötelezettséget vállalt arra, hogy 2033-ig fokozatosan megszünteti szénalapú villamosenergia-termelését. Horvátországban a megújuló energiaforrásokból előállított energiának a bruttó végsőenergia-fogyasztáson belüli részaránya 28 %-ra nőtt 2020-ban, ami meghaladta a 20 %-os célt. Horvátországnak fel kell gyorsítania a dekarbonizációs erőfeszítéseket, többek között az iparban, csökkentenie kell az Oroszországból származó energiainporttól való függőséget, és intézkedéseket kell hoznia az egységes piaci integráció előmozdítása érdekében. 2021-ben az orosz gázimport a teljes földgázellátás 22 %-át tette ki, míg a teljes felhasználás 57 %-át az új, 2021 eleje óta működő cseppfolyósítottföldgáz- (LNG-) terminálon keresztül importálták. A földgáz és a kőolaj a horvát energiamixben 30,3 %-os, illetve 33,7 %-os részarányt képvisel. A földgázhoz kapcsolódó új infrastruktúrális és hálózati beruházásoknak lehetőség szerint időtállóknak kell lenniük olyan szempontból, hogy a fenntartható üzemanyagokra való későbbi átállításuk révén biztosítható legyen hosszú távú fenntarthatóságuk. Ami a megújuló, biztonságos és megfizethető energia fejlesztését illeti, továbbra is jelentős lehetőségek rejlenek a szél- és napenergiában, amely mintegy 2,1 %-os hányadot képvisel az ország energiaszerkezetében (a teljes telepített villamosenergia-termelési kapacitás 13 %-át, illetve 1 %-át teszi ki), valamint a geotermikus energiaforrásokban. Az energiarendszer hatékonyságának, az ellátás biztonságának és a piaci integráció javításának fő szempontjai a következők: a megújuló energiaforrásokra vonatkozó engedélyezési eljárások egyszerűsítése, az energiaközösségek fejlesztésének támogatása és a megújuló energiaforrásokba történő beruházások előreütemezése, többek között a háztartások és a kis léptékű rendszerek esetében. A zöld átállás támogatása érdekében a villamosenergia-átviteli és -elosztó hálózatok további korszerűsítésére lesz szükség, míg a villamosenergia-tárolásba történő beruházások kulcsfontosságúak lesznek a nagy arányban megújuló energiaforrásokat használó energiarendszer működtetéséhez. Fejlesztésekre van szükség a fűtési és hűtési ágazatban is, különösen a fosszilis alapú távfűtési és egyéni fűtési rendszerekről a megújuló energiaforrásokra való közvetlen vagy villamosenergia-termelésen keresztül történő átállás révén.

- (25) Ami az energiahatékonyságot illeti, intézkedésekre van szükség az épületállomány korszerűsítésének fokozása, az energiahatékony lakások, különösen szociális lakások biztosítása, valamint a gáz- és olajkazánok hőszivattyúkkal és más hatékonyabb és környezetbarát megoldásokkal való felváltása érdekében. Emellett további intézkedésekre van szükség a horvát közlekedési ágazat olajfüggőségének csökkentése érdekében, különösen a tömegközlekedés igénybevételének növelése és környezetbarátabbá tétele, az intelligens közlekedési rendszerek használata, az elektromos és hidrogéntöltő állomások bővítése és tágabb értelemben a tiszta közlekedés fejlesztése, a mobilitási infrastruktúrába való beruházás, valamint a kibocsátásmentes és alacsony kibocsátású járművek elterjedésének növelése révén. Az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésére, valamint a megújuló energiaforrások és az energiahatékonyság növelésére vonatkozó törekvések további fokozására lesz szükség ahhoz, hogy Horvátország megfeleljen az „Irány az 55%!” intézkedéscsomag célkitűzéseinek.
- (26) Míg a klímasemlegességre való átállás és a fosszilis tüzelőanyagok kivezetésének felgyorsítása számos ágazatban jelentős szerkezetátalakítási költségekkel fog járni, Horvátország a kohéziós politika keretében igénybe veheti az igazságos átmenet mechanizmust, hogy enyhítse az átállás társadalmi-gazdasági hatásait a leginkább érintett régiókban. Emellett a foglalkoztatási lehetőségek javítása és a társadalmi kohézió erősítése érdekében Horvátország igénybe veheti az (EU) 2021/1057 európai parlamenti és tanácsi rendelettel¹⁸ létrehozott Európai Szociális Alap Pluszt is.
- (27) A Bizottság értékelése fényében a Tanács megvizsgálta a 2022. évi konvergenciaprogramot, és véleményét¹⁹ az alábbi 1. ajánlás tükrözi.

¹⁸ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1057 rendelete (2021. június 24.) az Európai Szociális Alap Plusz (ESZA+) létrehozásáról és az 1296/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 231., 2021.6.30., 21. o.).

¹⁹ Az 1466/97/EK tanácsi rendelet 9. cikkének (2) bekezdése alapján.

(28) 2020. július 10-én a horvát kuna az euró bevezetésének előkészítő lépéseként bekerült az ERM-II árfolyam-mechanizmusba. A gazdasági és pénzügyi stabilitás megőrzése, valamint a fenntartható gazdasági konvergencia magas fokának elérése érdekében a horvát hatóságok kötelezettséget vállaltak arra, hogy a pénzmosás elleni küzdelemre, az üzleti környezetre, a közigazgatás irányítására és az igazságszolgáltatásra irányulóan konkrét szakpolitikai intézkedéseket hajtanak végre. A Horvátország által az euró bevezetéséhez szükséges követelmények teljesítése terén elért eredményeket az Európai Bizottság és az Európai Központi Bank a 2022. évi konvergenciajelentésekben kedvezően értékelté,

AJÁNLJA, hogy Horvátország 2022-ben és 2023-ban tegyen intézkedéseket a következők érdekében:

1. 2023-ban biztosítsa, hogy a nemzeti finanszírozású elsődleges folyó kiadások növekedése összhangban legyen az összességében semleges költségvetési irányvonallal, figyelembe véve az energiaár-emelkedésnek leginkább kitett háztartásoknak és vállalkozásoknak, valamint az Ukrajnából menekülőknél nyújtott ideiglenes és célzott támogatás fenntartását. Álljon készen arra, hogy a folyó kiadásokat a változó helyzethez igazítsa. Többek között a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz és más uniós alapok felhasználásával fokozza a zöld és digitális átállásra, illetve a REPowerEU kezdeményezés figyelembevételével az energiabiztonságra irányuló közberuházásokat. A 2023 utáni időszakban folytasson a prudens középtávú költségvetési pozíció elérésére irányuló költségvetési politikát.
2. Folytassa helyreállítási és rezilienciaépítési tervének végrehajtását a 2021. július 20-i tanácsi végrehajtási határozatban foglalt mérföldkövekkel és célokkal összhangban. Nyújtsa be a 2021–2027 közötti időszakra vonatkozó kohéziós politikai programozási dokumentumokat a Bizottsággal folytatott tárgyalások lezárása, majd a programok végrehajtásának megkezdése céljából.

3. Diverzifikálja a fosszilis tüzelőanyagok importját, és csökkentse a fosszilis tüzelőanyagoktól való általános függést. Gyorsítsa fel a megújuló energiaforrások elterjedését, kiemelt figyelmet fordítva a szél-, nap- és geotermikus energiaforrásokra, többek között a kis léptékű megújulóenergia-termelés és az energiaközösségek fejlesztése révén, elsősorban az engedélyezési eljárások egyszerűsítésén keresztül. Folytassa villamosenergia-átviteli és -elosztó hálózatának korszerűsítését, és ruházzon be a villamosenergia-tárolásba. Fokozza az energiaigény csökkentésére irányuló törekvéseket az energiahatékonyság javítása révén, főként a lakóépületek tekintetében, valamint a fűtési és a közlekedési ágazatban a fosszilis tüzelőanyagoktól való függőség csökkentésével.

Kelt Brüsszelben,

a Tanács részéről

az elnök
